

Інформаційно

У сучасному світі кредитні спілки існують у 97 країнах, їх кількість сягає 49 тисяч, а загальне членство складає близько 184 млн. осіб. Кредитні спілки працюють як у розвинених країнах, так і у країнах третього світу.

На українському фінансовому ринку сучасні кредитні спілки почали утворюватися у 1992 році. Ініціаторами їх відтворення були представники систем кредитних спілок етнічних українців США, Канади та Австралії. Вважається, що кредитні спілки є правонаступниками кредитних кооперативів, що зародилися на Україні в середині 19-ого століття і у 30-х роках минулого століття їх кількість сягала кількох тисяч, а членство – кількох мільйонів осіб.

Сучасні кредитні спілки є виключно національною фінансовою системою, яка кредитує малозабезпечені категорії населення, дрібних підприємців та фермерів, переважно у сільській місцевості.

При цьому, переважна більшість позичальників, що користуються послугами кредитних спілок, не є пріоритетною клієнтською базою для банків.

Як показує досвід, кредитні спілки ефективні інструменти фінансової підтримки розвитку зеленого туризму, народних промислів, сільськогосподарських кооперативів, енергозбереження тощо.

Сьогодні в Державному реєстрі фінансових установ зареєстровано 700 кредитних спілок, які об'єднують близько 1,5 млн. членів – громадян України.

В умовах фінансової кризи більшість кредитних спілок, кредитували та продовжують кредитувати населення, не зважаючи на те, що позбавлені будь-якої державної підтримки.

Так, більш 70 тисяч членів КС протягом 2010 р. вклали на депозитні рахунки 1,7 млрд. гривень (для порівняння: у 2008 році 164 тисячі членів вклали 3, 95 млрд.грн.).

В той же час приблизно 336 тисяч членів кредитних спілок взяли кредитів на загальну суму у 2,74 млрд. грн. та використали їх на споживчі цілі, ведення фермерських та сільськогосподарських господарств.

Сумарні активи КС сьогодні складають близько 3 млрд. гривень, при цьому темпи скорочення у порівнянні з 2008 та 2009 р.р. збільшились практично в 1,5 рази (темпи скорочення активів: 1 півріччя 2009 р. по відношенню до 2008 р. - 24%, 2010 р. по відношенню до 2009 р. – понад 35%)

Проте, світова фінансова криза не обійшла українські кредитні спілки і поділила їх на три групи:

Перша – кредитні спілки, які з мінімальними втратами пережили активну фазу кризи, кредитували і продовжують кредитувати, не мають жодних скарг вкладників, ведуть прозору діяльність і послідовно дотримуються принципів кредитно-кооперативного руху. Нажаль, сьогодні багатьом з них доводиться відстоювати свої позиції, порушені двом іншими групами кредитних спілок.

Друга група - кредитні спілки, у яких фінансовий менеджмент не впорався з викликами фінансової кризи і які сьогодні потребують негайної підтримки у вигляді рефінансування.

І третя – ті, хто, нажаль, перетворив ідею кредитного руху в бізнес-проекти. Здійснюючи доволі ризикову фінансову політику та реалізуючи сумнівні фінансові, не витримали натиску фінансової кризи і сьогодні підлягають, сподіваємось, цивілізованому і ефективному, але виведенню з ринку.

Поки відкритим залишається питання інтересів членів таких кредитних спілок, яким вкрай

потрібне державні механізми компенсацій з боку держави по аналогії захисту інтересів банківських вкладників за допомогою Фонду гарантування вкладів.

Проте, сподіваємось, що державна підтримка, професійний досвід та традиції кредитної кооперації нададуть змогу впоратися і подолати наслідки фінансової кризи.

Об'єднання кредитних спілок вважають, що сьогодні необхідно:

- за участю і під контролем держави створити систему гарантування вкладів;
- забезпечити доступ кредитних спілок до механізмів рефінансування з боку держави;
- запровадити механізм компенсації з боку держави вкладів громадян, втрачених у збанкрутілих під впливом фінансової кризи кредитних спілках;
- зробити діяльність кредитних спілок прозорішою і безпечнішою для членів;
- вжити заходів щодо утворення Саморегульвних організацій кредитних спілок;
- утворити міжвідомчий механізм координації дій та оперативного обміну інформацією між державними правоохоронними органами, Держфінпослуг та Держфінмоніторингом.

Деякі фінансові дані щодо діяльності кредитних спілок, що входять у систему Всеукраїнської асоціації кредитних спілок (ВАКС) у першому півріччі 2010 року.

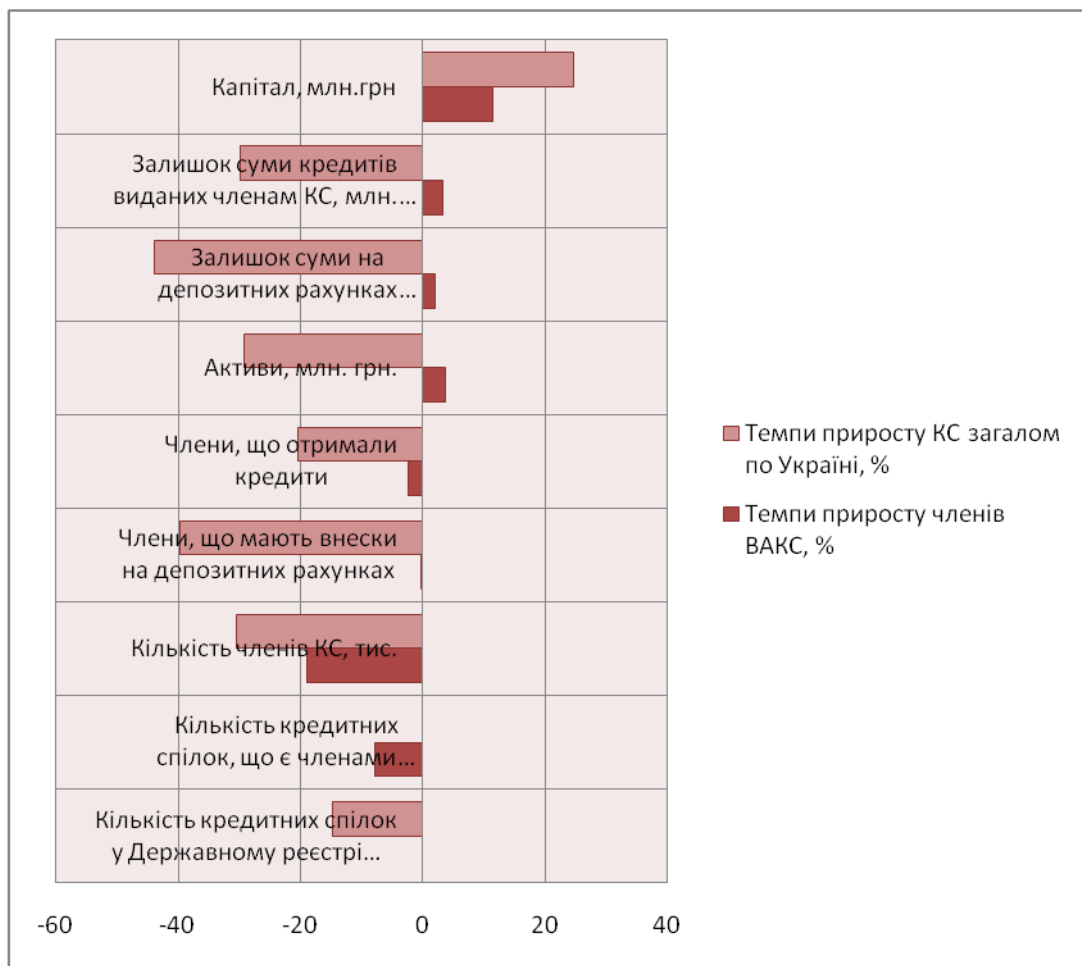
1. Темпи падіння кількості членів кредитних спілок цього сегменту ринку нижче майже на 12 % від загального падіння по ринку в цілому та складає – 18,9%.

2. Кількість членів що тримають свої заощадження на депозитних рахунках у кредитних спілках, які входять до системи ВАКС зменшилась за цей же період лише на 0,41%, в той час коли загальний темп падіння по ринку складає - 39,66%. При цьому залишок суми депозитів членів кредитних спілок цієї системи збільшився на 2,01 % (тоді як загалом по ринку цей показник знизився на 43,83%), що однозначно говорить про практично незмінну довіру членів до цих інституцій.

3. Темпи падіння кількості членів, що стали позичальниками кредитних спілок системи ВАКС, є практично у 10 разів менше ніж у цілому по ринку, при цьому загальна сума наданих кредитів у системі має темп зростання у 3,19%, тоді як у цілому в системі цей показник характеризується темпом падіння у 29,83 %.

4. На графіку наведено динаміку зміни основних показників діяльності кредитних спілок загалом по Україні та кредитних спілок членів системи ВАКС.

Темпи приросту показників діяльності членів ВАКС та кредитних спілок України за I півріччя 2010 року порівняно з кінцем 2009 року

Про Всеукраїнську асоціацію кредитних спілок

Станом на жовтень 2010 року Всеукраїнська асоціація кредитних спілок об'єднує 157 кредитних спілок (ВАКС) з різних областей України. Асоціація існує з 2003 року й з початку своєї роботи до її лав входять класичні кредитні спілки, які працюють на кооперативних засадах і в яких забезпечується верховенство інтересів їхніх членів.

ВАКС створена для того, щоб взаємодіяти з державними органами, представляючи інтереси кредитних спілок, працювати над удосконаленням законодавства, що стосується діяльності кредитних спілок, консультувати, навчати членів асоціації, забезпечувати інформаційну підтримку тощо.